

Urut

HISTORIAA URKUJEN SYNNYSTÄ

Urkujen alkuperä

- Urkujen keksijäksi on mainittu Aleksandriassa 200-luvulla eaa. elänyt Ktesibios. Hänen hydraulos-nimisessä soittimessaan yhdistyivät ilmalla soivat pillit ja vesi.
- Keskiajalla, Liturgiseen käyttöön urkuja on rakennettu jo 900-luvulta lähtien. Soittajia tarvittiin kaksi, ja 26:ta paljetta polki 70 miestä.
- Renessanssiaikana urkujen soinnillisia mahdollisuuksia kehitettiin edelleen: pillit jaettiin pillistöihin, joilla kullakin oli oma koskettimistonsa. 1400-luvulla alankomaalaiset urkujenrakentajat sijoittivat myös pillistöt akustisesti erilleen toisistaan pää-, selkä- ja yläpillistöön.

Urkujen rakenne

Urkujen yli 2000-vuotisen historian aikana niiden rakenne on vaihdellut huomattavasti. Antiikin urkuja ja nykyisiä soittimia yhdistää lähinnä vain se, että soittimen äänen synnyttää paineilma, jota ei tuoteta keuhkoilla, toisin kuin puhaltimissa. Lisäksi pillejä ei soiteta suulla vaan käsillä (ja viime vuosisatojen kuluessa myös jaloilla) koneiston välityksellä. Puhuttaessa urkujen rakenteesta viitataan yleensä siihen muotoon, jonka soitin oli saavuttanut keskiajan lopulla. Sille luonteenomaista on, että soittajan itsensä ei tarvitse huolehtia ilmanannosta ja että soittaminen tapahtuu sormin koskettimistolla, joka ulkoisesti muistuttaa esimerkiksi cembalon tai pianon koskettimistoa. Useimmissa uruissa on myös jalkiokoskettimisto, joka muistuttaa sormiokoskettimistoa, mutta on luonnollisesti suurempi.

Vetelin kirkon pikku-urut

Vetelin pikku-urut valmistettiin 80-luvulla. Pieniä urkuja kursutaan kuoriuruiksi. Kuoriurut sijaitsevat yleensä kirkon etuosassa. Yleensä kirkossa on silloin kahdet urut.

Vetelin Urkujen historiaa

- *Kirkon 27-äänikertaiset pneumaattiset pääurut on rakentanut Kangasalan Urkutehdas vuonna 1939. Samalta rakentamolta tilattiin myös 11-äänikertaiset kuoriurut, jotka valmistuivat vuonna 1979.*

Lähde:Wikipedia ja Vetelin
seurakunnan sivut